

افزایش تولید محصولات پتروشیمی؛ مستلزم سرمایه‌گذاری در میادین گازی

احمد مهدوی‌بهری
دبیرکل انجمن صنایع کارفرمایی صنعت پتروشیمی

طرح پتروشیمی صدف است که در آستانه افتتاح قرار دارد با اجرای این طرح همچنین ظرفیت تولید پتروشیمی از ۹۶ میلیون تن به ۱۳۱.۵ میلیون تن خواهد رسید. در صورت تحقق این هدف در پایان برنامه هفتم حدود ۴۰ میلیارد دلار تنها توسط شرکت‌های پتروشیمی خلق ثروت انجام خواهد شد.

در صورتی که ۱۰ قرارداد با کمک هلدینگ خلیج فارس اجرایی شوند حداقل ۲۲۰ میلیون مترمکعب در روز به ظرفیت گاز کشور اضافه می‌شود. با تحقق اهداف برنامه هفتم، علاوه بر رشد ۸ درصدی، شاهد تحقق رشد ۲۳ درصدی سالانه صادرات غیرنفتی خواهیم بود. در حال حاضر ۳۰ درصد از صادرات غیرنفتی کشور متعلق به صنعت پتروشیمی است و با تحقق این اهداف این رقم رشد قابل توجهی خواهد داشت.

هم‌اکنون میزان GDP کشور به ۴۰۰ میلیارد دلار می‌رسد با این حال در صورت تحقق ۸ درصد رشد سالانه برنامه هفتم توسعه، عدد GDP باید به ۵۹۰ میلیارد دلار برسد، یعنی حدود ۱۹۰ میلیارد دلار اضافه می‌شود و بخش قابل توجهی از این عدد با اقدام‌های پتروشیمی‌ها محقق می‌شود. یعنی اگر این صنعت حرکت کند، لکوموتیو اقتصاد کشور هم حرکت خواهد کرد و در این مسیر باید موانع را برداریم.

بخش خصوصی باید خودش به دنبال حل موانع برود، انجمن صنفی در سال‌های اخیر تلاش زیادی برای رفع موانع داشته است و نمونه آن را می‌توان در کم کردن مشکل خوراک دید و اگر این تلاش‌ها نبود پروژه‌هایی مثل آپادانا خلیج فارس و هنگام شکل نمی‌گرفتند و توجیه اقتصادی نداشتند.

در سال‌های اخیر ۱۰ تفاهم‌نامه توسعه میدان‌های گازی امضا شده است که سه مورد آن در حال نهایی شدن است، از آقای شریعتمداری هم می‌خواهیم موضوع تفاهم‌نامه مربوط به هلدینگ در بالادست را به‌طور جدی پیگیری کند. در صورتی که این ۱۰ قرارداد اجرایی شوند حداقل ۲۲۰ میلیون مترمکعب در روز به ظرفیت گاز کشور اضافه می‌شود.

پتروشیمی‌ها از ابتدای امسال ۸.۵ میلیارد دلار ارز به سامانه نیما و هم‌اکنون بازار ارز تجاری ارائه کرده‌اند و این افزون بر ۲ میلیارد دلار هزینه‌های داخلی صنعت است، در مجموع حدود ۱۰ میلیارد دلار تاکنون ارز پتروشیمی محقق شده و حتماً تا پایان سال این عدد بیشتر می‌شود.

طرح‌های پتروشیمی که پیشرفت فیزیکی بالای ۸۰ درصد دارند امسال راه‌اندازی شوند، در این زمینه قرار است بانک مرکزی به طرح‌هایی که کمتر از ۵۰ میلیون دلار منابع نیاز دارند، کمک کند؛ از این رو ۱۱ طرح در بانک مرکزی در حال بررسی است تا تأمین منابع مورد نیاز، جهش تولید در صنعت پتروشیمی محقق شود.

مقرر شده که صنعت پتروشیمی ماهانه حدود ۹۰۰ میلیون دلار در بازار ارز تجاری مرکز مبادله ایران عرضه کند. با این حال، میزان عرضه روزانه به دلیل دوره برگشت ارز صادرات و اینکه ارزش چه زمانی در حساب تراستی‌ها خواهد نشست، متفاوت خواهد بود.

بازار ارز تجاری به نفع تولیدکنندگان و صادرکنندگان است؛ چراکه این اقدام سبب حذف رانت ارزی می‌شود و علاوه بر شفافیت، دسترسی سهل الوصول تری برای طرفین معامله فراهم می‌کند. همچنین، قیمت‌ها غیردستوری و مبتنی بر عرضه و تقاضا کشف می‌شود.

با این حال قطعی‌سازی برخی از شرکت‌های پتروشیمی به تولید فشار آورده است و پیش‌بینی می‌کنیم که حداقل ۱ تا ۱.۳ میلیارد دلار از صادرات ما نسبت به پارسال کاهش پیدا کند.

به همین دلیل مهمترین معضل صنعت پتروشیمی ناترازی خوراک (گاز) است، اما نگرانیم که طرح‌ها را پیش ببریم؛ اما خوراکی وجود نداشته باشد! در این سال‌ها ۱۰ تفاهم‌نامه را امضا کردیم که تاکنون ۳ مورد آن به قرارداد رسیده است.

اکنون به دلیل ناترازی گاز ۱۲ پتروشیمی قطع بوده که روزانه نزدیک به ۱۴ میلیون دلار از صادرات ما کم می‌کند و عدم النفع داریم و به اقتصاد کشور لطمه می‌خورد زیرا در گذشته آینده‌نگری وجود نداشت و اکنون که بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری اعلام آمادگی کرده است.

از سوی دیگر در برنامه هفتم توسعه ۴۹ طرح پتروشیمی با محوریت دانش‌بنیان‌ها وجود دارد که نیازمند حداقل ۲۴ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است. از این مقدار تاکنون ۱۲ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری انجام شده است و ۱۲ میلیارد دلار دیگر باقی مانده که باید انجام شود.

از ۴۹ طرحی که برای مشارکت با دانش‌بنیان‌ها در برنامه هفتم پیش‌بینی شده ۱۲ طرح برای هلدینگ خلیج فارس است. یکی از آنها اجرای